

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт PLTV 001-004- short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Полтава
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	02.09.2008 р.
Дата оновлення	11.06.2010 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності, та перспективних планів на майбутнє. Крім того, у ході рейтингової оцінки висвітлюється інформація щодо існуючої системи управління, а також політичної ситуації в регіоні та взаємодії різних гілок влади.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій виконавчим комітетом Полтавської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	02.09.2008 р.	21.05.2009 р.	03.12.2009 р.	11.06.2010 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
<i>Рейтингова дія</i>	<i>визначення</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Полтави підтримується:

- збереженням високого рівня бюджетно-фінансової забезпеченості міста: розрахунковий обсяг доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів на одного мешканця складає у 2009 році 1 329,8 грн. (1 253,0 грн. у 2008 році) та перевищує аналогічні показники більшості міст України з сумірним адміністративно-територіальним статусом та чисельністю населення;
- відсутністю прямого боргу Полтавської міської ради станом на 01.01.2010 року та помірним рівнем його запланованого зростання у майбутньому: у разі залучення кредиту, пряме боргове навантаження складатиме 11,6% від запланованого на 2010 рік обсягу доходної частини міського бюджету без урахування трансфертів;
- відсутністю концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків;
- перевищенням, у 2009 році більшості показників економічного розвитку міста в розрахунку на одного мешканця над відповідними середніми показниками по країні: обсягу реалізації промислової продукції – на 63,8%, обсягу інвестицій в основний капітал – на 23,8%, обсягу введеного в експлуатацію житла – на 49,3%, обсягу роздрібного товарообороту – на 63,3%.

Рівень кредитного рейтингу м. Полтави обмежується:

- скороченням обсягів надходжень до бюджету розвитку міста у 2009 році, порівняно з 2008 роком, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України;
- погіршенням ситуації на ринку праці міста у 2009 році: скороченням середньооблікової чисельності зайнятих (на 1,4%, порівняно з 2008 роком) та зростанням заборгованості з виплати заробітної плати (в 1,9 рази порівняно з початком року) за залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів перевищує 75%);
- високим рівнем зношеності, об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення, за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися протягом 2009 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Полтава, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Полтавської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2004-2009 рр. наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Полтави¹ у 2004-2009 рр.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік	Темп росту 2009 р. до 2008 р., %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду)	310,0	308,5	306,2	303,6	301,6	300,5	99,6
Середньооблікова чисельність працівників, тис. осіб	124,6 [*]	125,1	126,7	125,3	122,0	120,3	98,6
Рівень зареєстрованого безробіття, %	2,0	1,9	1,5	1,2	2,0	1,9	95,4
Середньомісячна заробітна плата, грн.	665,3	878,6	1 109,7	1 390,0	1 820,0	1 905,0	104,7
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	1,0	1,3	2,2	1,0	7,7	14,4	186,1
Обсяг реалізації промислової продукції у відпускних цінах, млн. грн.	3 838,6	3 109,9	3 939,5	5 048,4	6 745,6	7 117,8	105,5
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	1 147,3	1 343,0	1 710,4	2 074,9	2 686,0	1 228,4	41,7
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	31,5	31,7	42,1	50,3	52,1	54,8	105,4
Зовнішньоторговельний оборот, млн. доларів США	1 886,7	343,3	394,2	1 960,3	420,5	259,8	61,8
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	52,5	77,5	91,8	96,0	107,8	62,4	57,9
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	882,0	1 074,6	1 487,4	2 288,8	2 765,8	2 453,5	88,7

* кількість зайнятих у всіх сферах економічної діяльності без урахування малого бізнесу

Демографія, трудові ресурси та заробітна плата

За рахунок природного та механічного скорочення, чисельність наявного населення м. Полтави протягом 2009 року зменшилась на 1,2 тис. осіб і станом на 01.01.2010 року склала 300,5 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці м. Полтави у 2009 році продовжувала погіршуватись, що проявлялося у скороченні середньооблікової чисельності зайнятих та у подальшому

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

застосуванні адміністраціями підприємств і організацій міста вимушених адміністративних відпусток та скорочень робочого часу. Зазначені фактори негативно впливали на обсяг фонду оплати праці у місті, що, у свою чергу, позначилось на обсязі надходжень податку з доходів фізичних осіб – протягом 2009 року до бюджету надійшло 319,3 млн. грн. цього податку, що на 2,8% менше, ніж у 2008 році.

Наслідки промислово-фінансової кризи негативно вплинули на динаміку доходів населення міста. Так, середньомісячна заробітна плата у Полтаві протягом 2009 року зросла, порівняно з 2008 роком, на 4,7% і склала 1 905,0 грн. При цьому розмір середньомісячної заробітної плати вперше за п'ять років був менше, ніж у середньому по країні, що, відповідно, призводить до уповільнення темпів зростання доходної частини загального фонду бюджету міста, більше 75% якої формує податок з доходів фізичних осіб. Протягом 2009 року відбулось скорочення рівня оплати праці за такими видами економічної діяльності як «Державне управління» та «Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям».

З огляду на найбільшу кількість зайнятих та найвищий рівень оплати праці, бюджетоформуючими видами економічної діяльності у м. Полтаві є «Промисловість», «Транспорт та зв'язок», «Освіта» та «Державне управління». Бюджету міста Полтави характерний помірний рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень та відсутність залежності від діяльності одного підприємства чи групи компаній.

Обсяг заборгованості з виплати заробітної плати у м. Полтаві протягом I півріччя 2009 року збільшився у 1,9 рази і станом на 01.01.2010 р. склав 14,4 млн. грн. Співвідношення обсягу заборгованості з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати у 2009 році залишається на помірному рівні – 6,3%.

Промисловість

Основними платниками податків є підприємства промисловості та сфери державного управління. З огляду на те, що питома вага податків, які сплатили у 2009 році 20 основних підприємств-платників до міського бюджету, становить близько 20,0% загального обсягу доходів бюджету міста без урахування трансфертів, можна зробити висновок, що доходна база міського бюджету є досить диверсифікованою, та відсутня податкова залежність від певного підприємства чи групи компаній.

Не зважаючи на негативний вплив наслідків фінансово-економічної кризи на діяльність промислових підприємств в Україні у 2009 році, галузь промисловості м. Полтави в аналізованому періоді забезпечила зростання обсягів реалізації промислової продукції у фактичних цінах на 24,9%. Протягом січня–грудня 2009 року підприємствами промислового комплексу м. Полтави було реалізовано промислової продукції на 10 009,3 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця перевищує відповідний середній показник по країні на 38,1%.

Збереження негативних тенденцій в економіці України внаслідок світової фінансової кризи призвели до скорочення обсягів реалізації промислової продукції в окремих галузях промислового комплексу міста. Найбільші темпи падіння обсягів реалізації спостерігалось у галузях «Машинобудування, ремонт та монтаж машин і устаткування» «Хімічна та нафтохімічна промисловість» та «Виробництво інших неметалевих

мінеральних виробів». Відповідно погіршення показників фінансово-економічної діяльності вплинули на рівень сплати платежів до бюджету окремими підприємствами промисловості, що у попередні періоди відносились до найбільших платників податків (ВАТ «Полтавський турбомеханічний завод» ВАТ «Тепловозоремонтний завод», ВАТ «Полтавський автоагрегатний завод»).

Протягом 2009 року підприємствами промислового комплексу м. Полтави було реалізовано промислової продукції на суму 7 117,8 млн. грн. а у розрахунку на одного мешканця міста обсяг реалізації промислової продукції підприємствами залишається більшим за середнє значення по країні (на 63,8% за результатами 2009 року).

Галузева структура реалізації промислової продукції у 2009 році не зазнала значних змін і характеризувалась подальшим зростанням питомої ваги у структурі реалізації найбільших за обсягами реалізації галузей промисловості – «Добувної промисловості» та «Виробництво та розподілення електроенергії газу та води». Крім того, провідні позиції у структурі реалізації промислової продукції міста за підсумками 2009 року займали «Харчова промисловість» та «Машинобудування».

Інвестиційна та будівельна діяльність

У 2009 році обсяг капіталовкладень в економіку міста продовжив скорочуватись. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Полтави в аналізованому періоді, зменшився (у порівнянних цінах), порівняно з показником аналогічного періоду попереднього року, на 58,3%. У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал у 2009 році, як і в попередніх періодах, перевищує середній показник по країні в цілому.

Основним джерелом інвестицій в основний капітал залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких протягом звітного періоду було освоєно 58,8% усього обсягу коштів. Високою у 2009 році залишалась також питома вага коштів населення, які інвестуються в житлове будівництво (12,5%), а також кредити банків та інші позики (24,4%).

Протягом 2009 року внаслідок поглиблення негативних явищ, викликаних фінансово-економічною кризою, в м. Полтаві було введено в експлуатацію 62,4 тис. кв. м житла, що на 42,1% менше, порівняно з попереднім роком. У розрахунку на 1 000 мешканців площа введеного в 2009 році в експлуатацію житла, як і у попередніх періодах, перевищує середнє значення по країні за відповідний період (у 1,5 рази) та складає 207,8 кв. м.

Іноземні інвестиції та зовнішньоекономічна діяльність

Незважаючи на щорічне збільшення обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій, у розрахунку на одного мешканця м. Полтави їх накопичена сума продовжує значно поступатися відповідному показнику по країні. Всього з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 54,8 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця майже в 4,8 рази менше за середній показник по країні.

У звітному періоді, як і у попередніх роках, найпривабливішими для іноземного інвестування у м. Полтаві залишаються промисловість, операції з нерухомим майном, оптова торгівля. Найбільшими інвесторами впродовж 2004-2009 рр. залишалися компанії з Російської Федерації, Кіпру, США та Сполученого Королівства.

Під впливом погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Полтави у 2009 році зменшився, порівняно з 2008 роком, на 38,2% і склав 259,8 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було у 2,1 рази менше, ніж у середньому по країні.

Як і у попередньому році, у товарній структурі експорту найбільшу питому вагу мають продовольчі товари та продукція підприємств машинобудівної галузі. Товарна структура імпорту представлена продукцією машинобудування та продукцією металургійного комплексу. Найважливішими країнами-партнерами у зовнішньоторговельних операціях м. Полтави є Російська Федерація та Німеччина, питома вага яких у загальному обсязі зовнішньоторговельного товарообороту міста складає 35,9%.

Торгівля і громадське харчування

Під впливом негативних тенденцій на ринку праці міста, у 2009 році у Полтаві відбулося скорочення обсягів номінального обсягу роздрібного товарообороту, який за очікуваними даними склав у аналізованому періоді 2 453,5 млн. грн. (у 2008 році – 2 765,8 млн. грн.). у розрахунку на одного мешканця вказаний показник перевищує середнє значення по країні на 63,3%.

Перевищення показників роздрібного товарообороту у м. Полтаві над загальнодержавними показниками свідчить про вищі за середні по країні реальні доходи населення, у тому числі ті, що перебувають поза межами офіційної статистики та у подальшому є резервом для розширення бази оподаткування податком з доходів фізичних осіб.

Погіршення ситуації на споживчому ринку в Полтаві негативно впливає на наповнення бюджету міста. За результатами 2009 року надходження від плати за торговий патент та ринкового збору скоротились, порівняно з аналогічним періодом попереднього року, у 2,9 разів та на 0,9%, відповідно.

Житлове та комунальне господарство міста

Основними проблемами, пов'язаними з функціонуванням житлово-комунального господарства у м. Полтаві, є: зношеність інженерних мереж міста та необхідність забезпечення беззбиткового функціонування підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодовуватимуть витрати з надання житлово-комунальних послуг. Незважаючи на проведену роботу з перегляду тарифів на послуги з водопостачання та водовідведення, а також з централізованого опалення та постачання гарячої води, рівень покриття тарифами собівартості надання послуг у звітному періоді дорівнює 41,0–93,3%.

Упродовж 2009 року з бюджету міста було здійснено відшкодування підприємствам житлово-комунального господарства на покриття різниці в тарифах на надані послуги та їх фактичною собівартістю у сумі 1 024,2 тис. грн.

Прострочена заборгованість населення за житлово-комунальні послуги протягом 2009 року зросла на 26,0%, до 56,9 млн. грн. У розрахунку на одного мешканця м. Полтави обсяг простроченої заборгованості за отримані послуги, яка обліковувалась житлово-комунальними підприємствами станом на 01.01.2010 р., перебував на помірному рівні і становив 189,5 грн. на 1 особу.

Протягом 2009 року місто не здійснювало капітальних видатків на оновлення міського комунального електротранспорту. У той же час сфера міського комунального електротранспорту потребує значних капіталовкладень у розвиток та оновлення рухомого складу

Земельні ресурси та комунальне майно

Полтавська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. Продаж земельних ділянок та об'єктів комунальної власності залишається основним джерелом отримання коштів на фінансування капітальних видатків бюджету міста Полтави. За результатами 2009 року питома вага надходжень від операцій з комунальним майном (продаж, оренда, користування) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 13,3% (10,2% у 2008 році).

Впродовж 2009 року було реалізовано 20 земельних ділянок загальною площею 3,0 га та вартістю продажу 4,7 млн. грн., а також 29 об'єктів загальною площею 3,4 тис. кв. м та вартістю 5,8 млн. грн. Рівень виконання річного плану на 2009 рік з урахуванням змін за надходженнями до бюджету розвитку становив 108,5%, а порівняно з 2008 роком обсяг надходжень скоротився на 40,3%. Слід зазначити, що збереження тенденції до скорочення попиту на нерухомі активи міської ради може ускладнити процес реалізації програм капітального розвитку.

Обсяги надходжень від оренди землі, яка перебуває у розпорядженні територіальної громади м. Полтави, зберігають тенденцію до збільшення. Значною мірою цьому сприяє робота міської ради у напрямі покращення управління наявним майном та введення в дію нової нормативно-грошової оцінки землі.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Полтави, його було представлено у форматі бюджетного балансу з розбивкою за загальним та спеціальним фондами у таблиці:

Бюджет міста Полтави у форматі бюджетного балансу за 2007-2009 рр. з розбивкою за фондами, тис. грн.

Показник	2007 рік			2008 рік			2009 рік		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	308 253,7	9 005,5	317 259,2	398 057,0	9 633,5	407 690,6	398 860,4	9 604,7	408 465,1
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	9 233,5	103 553,9	112 787,4	14 336,6	102 620,0	116 956,6	19 927,8	79 241,2	99 169,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів, які передаються з однієї частини бюджету в іншу	115 271,0	13 694,8	128 965,8	134 389,7	7 099,7	141 489,3	127 440,3	29 598,1	157 038,4
Операційні надходження всього	432 758,2	126 254,2	559 012,4	546 783,3	119 353,2	666 136,5	546 228,5	118 444,0	664 672,5
Поточні видатки	252 582,9	24 586,1	277 169,0	335 593,4	21 714,1	357 307,4	370 499,6	22 996,8	393 496,4
Субсидії та поточні трансферти	141 626,4	4 737,0	146 363,4	183 780,0	8 557,4	192 337,4	163 143,9	31 291,9	194 435,8
Операційні видатки всього	394 209,3	29 323,1	423 532,4	519 373,4	30 271,5	549 644,9	533 643,5	54 288,7	587 932,2
Операційний баланс	38 548,9	96 931,1	135 480,0	27 409,9	89 081,7	116 491,7	12 585,0	64 155,3	76 740,3
Фінансовий дохід	4 274,6	0,0	4 274,6	5 185,0	0,0	5 185,0	549,5	0,0	549,5
Фінансовий баланс	4 274,6	0,0	4 274,6	5 185,0	0,0	5 185,0	549,5	0,0	549,5
Поточний баланс	42 823,5	96 931,1	139 754,6	32 594,9	89 081,7	121 676,7	13 134,5	64 155,3	77 289,8
Капітальні надходження	0,0	31 225,7	31 225,7	1,2	17 736,6	17 737,8	88,8	10 508,3	10 597,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	7 578,2	8 255,0	15 833,2	1 087,5	11 927,2	13 014,7	1 199,5	1 249,5	2 449,1
Капітальні надходження всього	7 578,2	39 480,7	47 058,9	1 088,7	29 663,9	30 752,6	1 288,4	11 757,8	13 046,2
Капітальні видатки	27 520,9	118 086,3	145 607,2	29 219,1	122 032,2	151 251,3	9 789,4	73 780,5	83 569,9
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	5 581,3	11 912,9	17 494,2	1 561,4	2 791,9	4 353,3	1 193,5	0,0	1 193,5
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	8 255,0	0,0	8 255,0	11 927,2	0,0	11 927,2	1 249,5	0,0	1 249,5
Капітальні видатки всього	41 357,2	129 999,2	171 356,4	42 707,7	124 824,1	167 531,9	12 232,4	73 780,5	86 013,0
Капітальний баланс	-33 779,0	-90 518,5	-124 297,5	-41 619,1	-95 160,3	-136 779,3	-10 944,1	-62 022,7	-72 966,7
Баланс після капітальних видатків	9 044,5	6 412,6	15 457,1	-9 024,1	-6 078,5	-15 102,6	2 190,4	2 132,6	4 323,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла з урахуванням повернення	10,0	-0,1	9,9	0,0	-47,5	-47,5	0,0	56,4	56,4
Профіцит/дефіцит	9 034,5	6 412,7	15 447,2	-9 024,1	-6 031,0	-15 055,1	2 190,4	2 076,2	4 266,6
Фінансування	-9 034,5	-6 412,7	-15 447,2	9 024,2	6 031,0	15 055,2	-2 190,4	-2 076,2	-4 266,6

Джерело: Міське бюджетно-фінансове управління Полтавської міської ради

Виходячи з наведених вище даних, у 2009 році, як і протягом попередніх бюджетних періодів, операційний баланс бюджету зберігає додатне значення, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами зростання операційних видатків. Це свідчить про спроможність за рахунок поточних доходів забезпечувати фінансування поточних видатків бюджету (заробітна плата та нарахування на неї, оплата медикаментів, продуктів харчування, комунальних послуг бюджетних установ, тощо).

Водночас слід зазначити, що через подальший вплив кризових явищ на економічний комплекс м. Полтави, темпи зростання операційних доходів та видатків мають тенденцію до уповільнення.

У 2009 році місто Полтава зберігає статус міста-донора та перераховує кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету. Протягом 2009 року до Державного бюджету було перераховано 19,8 млн. грн., що у 2,0 рази менше, ніж у 2008 році. Відповідно питома вага вилучень у загальній структурі видаткової частини бюджету без урахування коштів, які передаються з однієї частини бюджету в іншу скоротилась, порівняно з попереднім роком, на 4,0 в. п. і становила 3,8%.

Необхідно зазначити, що через невідповідність графіка фінансування видаткових статей загального фонду динаміці відповідних надходжень протягом 2009 року мали місце тимчасові касові розриви, які покривалися за рахунок короткотермінових позичок з єдиного казначейського рахунку. Протягом останніх 5 років їх обсяг не мав сталої динаміки, а за результатами 2009 року загальна сума короткотермінових позичок, що залучалися з єдиного казначейського рахунку, складає 42,5 млн. грн., що у 4,9 рази більше за показник 2008 року. За підсумками 2009 року короткотермінові позички погашено у повному обсязі. Середньострокові позички протягом 2009 року бюджетом міста з єдиного казначейського рахунку не залучались.

Протягом 2003-2009 рр. з метою розширення джерел фінансування загального фонду, Полтавська міська рада проводила активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами, що мало наслідком щорічне надходження до бюджету міста відсоткових платежів банків. Протягом 2009 року до бюджету міста надійшло 549,5 тис. грн. відсоткових платежів банків за користування тимчасово-вільними бюджетними коштами. Це, а також відсутність у Полтавській міській ради прямих боргових зобов'язань, які б потребували видатків на їх обслуговування обумовили формування у аналізованому бюджетному періоді позитивного фінансового балансу бюджету міста. При цьому станом на 01.01.2010 року кошти, які розміщувались на депозитних рахунках, було повернено до бюджету у повному обсязі.

У зв'язку з суттєвим зменшенням обсягу надходжень до бюджету розвитку у 2009 році, обсяг капітальних видатків, здійснених у аналізованому періоді, є значно меншим, порівняно з попередніми бюджетними періодами. Відповідно, негативний капітальний баланс бюджету міста у 2009 році був меншим, ніж у попередні роки.

Загалом бюджет міста Полтави за підсумками 2009 року було виконано з профіцитом обсягом 4 266,6 тис. грн. При цьому профіцит загального та спеціального фондів склав 2 190,4 тис. грн. та 2 076,2 тис. грн., відповідно.

Профіцит, що утворився за наслідками виконання загального фонду бюджету міста у 2009 році, призвів до збільшення залишків на рахунках місцевих бюджетів. Показник ліквідності бюджету міста за загальним та спеціальними фондами за підсумками виконання бюджету міста у 2009 році знаходився на помірному рівні та склав 2,1% та 4,7%, відповідно.

Виконання доходної частини бюджету

Доходну частину міського бюджету Полтави на 2010 рік без урахування трансфертів та коштів, що передаються до спеціального фонду бюджету затверджено в обсязі 431,6 млн. грн. За загальним фондом доходи бюджету міста (без урахування трансфертів) було затверджено в обсязі 410,5 млн. грн. Темп росту надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, відносно показника виконання у 2009 році склав 113,1%; темп росту надходжень власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2009 році склав 84,7%.

У 2010 році Полтавською міською радою заплановано зменшення надходжень до спеціального фонду бюджету, передусім за рахунок скорочення доходів бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ та організацій.

Враховуючи, що доходи, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, будуть зростати нижчими темпами, ніж відповідні видатки, бюджет м. Полтави у 2010 році буде отримувати дотацію вирівнювання в обсязі 6,3 млн. грн. При цьому співвідношення дотації вирівнювання до запланованого обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 1,5%.

Слід зазначити, що протягом січня–березня 2010 року у місті зберігається високий рівень виконання доходної частини бюджету. Зокрема план на I півріччя 2010 року за податковими надходженнями у січні–березні було виконано на 49,6%, у тому числі план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб – на 47,5%, план за надходженнями плати за землю – на 60,8%. Порівняно з аналогічним періодом 2009 року, обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у січні–березні 2010 року збільшився на 4,7%, внаслідок зростання обсягів податкових надходжень, доходів від операцій з капіталом та цільових фондів.

Видаткову частину міського бюджету м. Полтави на 2010 рік без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду встановлено у обсязі 277,3 млн. грн., що складає 90,0% від фактичного показника у 2009 році. У 2010 році передбачається зростання обсягів видатків на освіту, охорону здоров'я, культуру, транспорт тощо.

Виконання видаткової частини бюджету

Затверджений на 2009 рік план з урахуванням змін за видатками у звітному бюджетному періоді було в цілому виконано на високому рівні (108,4%). Водночас деякі основні видаткові статті, зокрема «Транспорт», «Цільові фонди» та «Видатки не віднесені до основних груп» було виконано у обсягах, значно менших від запланованих.

Зміни у структурі видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2009 році у бік значного зростання питомої ваги поточних видатків пов'язані як зі зменшенням обсягу надходжень до бюджету розвитку, так і з випередженням темпу зростання поточних видатків над темпом зростання операційних доходів.

У 2009 році місто Полтава зберігає статус міста-донора, та, відповідно, до розрахунків МФУ перераховує частину коштів до Державного бюджету. Слід зауважити, що питома вага вилучень у загальній структурі видаткової частини бюджету без урахування коштів, які передаються з однієї частини бюджету в іншу, у 2009 році скоротилась і становила 3,8%.

Низькі темпи перерахування субвенцій з Державного бюджету мало наслідком збільшення обсягу кредиторської заборгованості бюджету міста на 37,4% до 6,5 млн. грн. станом на 01.01.2010 р.

Міський бюджет у 2010 році

Доходну частину міського бюджету Полтави на 2010 рік без урахування трансфертів та коштів, що передаються до спеціального фонду бюджету затверджено в обсязі 431,6 млн. грн. За загальним фондом доходи бюджету міста (без урахування трансфертів) було затверджено в обсязі 410,5 млн. грн. Темп росту надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, відносно показника виконання у 2009 році склав 113,1%; темп росту надходжень власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2009 році склав 84,7%.

У 2010 році Полтавською міською радою заплановано зменшення надходжень до спеціального фонду бюджету, передусім за рахунок скорочення доходів бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ та організацій.

Враховуючи, що доходи, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, будуть зростати нижчими темпами, ніж відповідні видатки, бюджет м. Полтави у 2010 році буде отримувати дотацію вирівнювання в обсязі 6,3 млн. грн. При цьому співвідношення дотації вирівнювання до запланованого обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 1,5%.

Слід зазначити, що протягом січня–березня 2010 року у місті зберігається високий рівень виконання доходної частини бюджету. Зокрема план на I півріччя 2010 року за податковими надходженнями у січні-березні було виконано на 49,6%, у тому числі план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб – на 47,5%, план за надходженнями плати за землю – на 60,8%. Порівняно з аналогічним періодом 2009 року, обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у січні-березні 2010 року збільшився на 4,7%, внаслідок зростання обсягів податкових надходжень, доходів від операцій з капіталом та цільових фондів.

Видаткову частину міського бюджету м. Полтави на 2010 рік без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду встановлено у обсязі 277,3 млн. грн., що складає 90,0% від фактичного показника у 2009 році. У 2010 році передбачається зростання обсягів видатків на освіту, охорону здоров'я, культуру, транспорт тощо.

Боргові зобов'язання міста

Консолідований борг м. Полтави станом на 01.01.2010 р. складає 12 750,4 тис. грн., у тому числі:

- 4 577,2 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального та спеціального фондів бюджету міста;
- 2 906,5 тис. грн. – непогашений залишок за кредитами, залученими комунальними підприємствами міста;
- 5 266,7 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств.

Плани щодо здійснення запозичень до бюджету міста в майбутньому

Полтавська рада планує вийти на ринок внутрішніх запозичень шляхом залучення позикових коштів до бюджету розвитку обсягом 50 млн. грн. терміном на 10 років з відсотковою ставкою не вище 30% річних. При цьому виплату проценту за цим кредитом передбачається проводити раз на рік. Отримані кошти будуть спрямовані на реконструкцію доріг міського значення.

Слід зазначити, що співвідношення суми запланованого запозичення до запланованої на 2010 рік доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів складає 11,6%, що відповідає помірному рівню прямого боргового навантаження на бюджет міста.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Полтави підтверджено на рівні uaA, прогноз стабільний.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Старший фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

О. І. Луценко

Додатки

Бюджет міста Полтави у форматі бюджетного балансу 2004-2009 рр., тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік
Податкові надходження	142 650,2	178 284,9	223 762,7	317 259,2	407 690,6	408 465,1
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	13 520,5	20 365,4	46 231,9	112 787,4	116 956,6	99 169,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	41 866,6	65 993,8	99 642,3	128 965,8	141 489,3	157 038,4
Операційні надходження всього	198 037,2	264 644,0	369 636,9	559 012,4	666 136,5	664 672,5
Поточні видатки	113 697,7	168 764,6	210 233,2	277 169,0	357 307,4	393 496,4
Субсидії та поточні трансферти	69 676,7	78 448,2	124 371,7	146 363,4	192 337,4	194 435,8
Операційні видатки всього	183 374,3	247 212,8	334 604,8	423 532,4	549 644,9	587 932,2
Операційний баланс	14 662,9	17 431,3	35 032,0	135 480,0	116 491,7	76 740,3
Фінансовий дохід	1 364,2	2 856,3	1 626,7	4 274,6	5 185,0	549,5
Фінансовий баланс	1 364,2	2 856,3	1 626,7	4 274,6	5 185,0	549,5
Поточний баланс	16 027,1	20 287,6	36 658,8	139 754,6	121 676,7	77 289,8
Капітальні надходження	13 266,0	11 061,3	7 247,1	31 225,7	17 737,8	10 597,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	25 402,7	6 472,9	47 473,8	15 833,2	13 014,7	2 449,1
Капітальні надходження всього	38 668,7	17 534,2	54 720,9	47 058,9	30 752,6	13 046,2
Капітальні видатки	32 544,8	21 048,0	68 548,4	145 607,2	151 251,3	83 569,9
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	10 784,1	12 070,6	3 662,3	17 494,2	4 353,3	1 193,5
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	6 306,0	2 736,4	21 744,8	8 255,0	11 927,2	1 249,5
Капітальні видатки всього	49 634,9	35 855,0	93 955,5	171 356,4	167 531,9	86 013,0
Капітальний баланс	-10 966,2	-18 320,7	-39 234,5	-124 297,5	-136 779,3	-72 966,7
Баланс після капітальних видатків	5 060,9	1 966,8	-2 575,8	15 457,1	-15 102,6	4 323,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	165,8	282,0	292,0	9,9	-47,5	56,4
Профіцит/дефіцит	4 895,1	1 684,8	-2 867,8	15 447,2	-15 055,1	4 266,6
Фінансування	-4 895,1	-1 684,8	2 867,8	-15 447,2	15 055,1	-4 266,6
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Міське бюджетно-фінансове управління Полтавської міської ради

Джерела фінансування бюджету м. Полтави у 2004-2009 рр., тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік
Профіцит/дефіцит	4 895,1	1 684,8	-2 867,8	15 447,2	-15 055,1	4 266,6
Фінансування	-4 895,1	-1 684,8	2 867,8	-15 447,2	15 055,1	-4 266,6
Зміни залишків	223,8	1 945,2	364,4	-1 072,0	-1 620,3	-11 692,7
залишок на початок року	5 737,0	5 513,3	3 568,1	3 203,7	4 275,6	5 895,9
залишок на кінець року	5 513,3	3 568,1	3 203,7	4 275,6	5 895,9	17 588,6
Фінансування за рахунок короткотермінових позичок за рахунок єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	3 300,0	17 125,0	13 158,0	558,4	8 614,5	42 498,0
Погашення	3 300,0	17 125,0	13 158,0	558,4	8 614,5	42 498,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-5 110,9	-3 619,3	2 973,0	-14 365,3	16 652,3	7 470,2
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	25 837,5	56 252,2	86 782,0	217 040,5	272 849,1	42 976,9
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	30 948,4	59 871,5	83 809,0	231 405,7	256 196,8	35 506,7
Інші розрахунки	-7,9	-10,7	-469,6	-9,9	23,1	-44,0

Джерело: Міське бюджетно-фінансове управління Полтавської міської ради